

Bryssel 26.11.2014
COM(2014) 903 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN KESKUSPANKILLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE, ALUEIDEN KOMITEALLE JA EUROOPAN
INVESTOINTIPANKILLE**

Euroopan investointiohjelma

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN KESKUSPANKILLE, EUROOPAN TALOUS- JA
SOSIAALIKOMITEALLE, ALUEIDEN KOMITEALLE JA EUROOPAN
INVESTOINTIPANKILLE**

Euroopan investointiohjelma

”Tärkein tavoitteeni komission puheenjohtajana on parantaa Euroopan kilpailukykyä ja edistää investointeja työpaikkojen luomiseksi.”

”[EU:n tasolla saatavilla olevien julkisten] varojen käytössä tarvitaan älykkäämpiä investointeja, tarkempaa kohdentamista, vähemmän sääntelyä ja enemmän joustoa.”

”Näin toimimalla julkiset ja yksityiset investoinnit reaalityöelämään saadaan nousemaan jopa 300 miljardiin euroon seuraavien kolmen vuoden aikana.”

”Näiden lisäinvestointien kohteina pitäisi olla infrastruktuuri, varsinkin laajakaista- ja energiaverkot sekä teollisten keskusten liikenneinfrastruktuuri; koulutus, tutkimus ja innovointi; sekä uusiutuva energia ja energiatehokkuus. Merkittävä osuus rahoituksesta olisi kanavoitava hankkeisiin, joiden avulla nuorille saadaan työpaikkoja.”

(Komission puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin Euroopan parlamentille 15. heinäkuuta 2014 esittämät poliittiset suuntaviivat)

1. Euroopan investointiohjelma

Eurooppa tarvitsee viipymättä investointiohjelman. Talous- ja rahoituskriisi on aiheuttanut sen, että investoinnit ovat EU:ssa vähentyneet noin 15 prosenttia¹ vuoden 2007 huippulukemista, mikä on merkittävä pudotus. Investointien nykyinen taso on huomattavasti alle niiden aiemman kehitysuran, ja niiden ennustetaan elpymisen tulevana vuosina vain osittain. Tämä haittaa talouden elpymistä, työpaikkojen luomista, pitkän aikavälin kasvua ja kilpailukykyä.

Ongelmaan ei ole yhtä yksinkertaista ratkaisua. Talouteen liittyvä yleinen epävarmuus sekä julkisen ja yksityisen velan suuri määrä osassa EU:n talouksia ja näiden tekijöiden vaikutus luottoriskiin vähentävät käytettävissä olevaa liikkumavaraa. Samaan aikaan on kuitenkin merkittävästi kertyneitä säästöjä ja, toisin kuin muutama vuosi sitten, runsaasti rahoituslikviditeettiä, joita voidaan hyödyntää. Lisäksi Euroopassa on runsaasti investointitarpeita ja taloudellisesti kannattavia hankkeita, joille etsitään rahoitusta. Haasteena onkin saada säästöt ja rahoituslikviditeetti hyötykäyttöön tukemaan kestävä työllisyyttä ja kasvua Euroopassa.

Toimia tarvitaan useilla osa-alueilla samanaikaisesti, ja niillä on puututtava sekä tarjonta- että kysyntäpuoleen.² Euroopassa tarvitaan luottamusta yleiseen taloustilanteeseen, ennustettavaa ja selkeää politiikan suunnittelua ja sääntelyä, niukkojen julkisten varojen tehokasta käyttöä, luottamusta kehitteillä olevien investointihankkeiden taloudelliseen potentiaaliin ja riittävästi riskinkantokykyä hankkeiden toteuttajien kannustamiseksi, investointien käynnistämiseksi ja yksityisten sijoittajien houkuttelemiseksi. Näiden ongelmien ratkaisemiseksi tarvitaan viranomaisten toimia kaikilla tasoilla.

Jäsenvaltioilla ja alueviranomaisilla on selkeä tehtävä tarvittavien rakenneuudistusten toteuttajina, finanssipoliittisen vastuun kantajina, sääntelyä koskevan varmuuden varmistajina sekä työpaikkoja ja kasvua tukevien investointien vauhdittajina. Niiden jäsenvaltioiden, joilla on finanssipoliittista liikkumavaraa, olisi investoitava enemmän. Sellaisten jäsenvaltioiden, joilla julkisen talouden liikkumavaraa on vähemmän, olisi asetettava talousarvioissaan etusijalle investointeihin ja kasvuun liittyvät menot, hyödynnettävä EU:n rahastoja tehokkaammin sekä luotava yksityisen sektorin investointeja paremmin tukevat olosuhteet. Kansallisella ja alueellisella tasolla voidaan saada aikaan paljon. Komissio ohjaa ja seuraa yhdessä muiden toimielinten ja jäsenvaltioiden kanssa edistymistä osana talouspolitiikan eurooppalaista ohjauksjaksoa.

Investointiohjelmalla täydennetään näitä toimia. Se perustuu kolmeen toisiaan tukevaan osa-alueeseen: Ensimmäinen osa-alue muodostuu seuraavien kolmen vuoden aikana käynnistettävistä vähintään 315 miljardin euron lisäinvestoinneista, joilla on tarkoitus maksimoida julkisten varojen vaikutus ja houkuttaa yksityisiä investointeja. Toinen osa-alue muodostuu kohdennetuista aloitteista, joilla on tarkoitus varmistaa, että nämä lisäinvestoinnit vastaavat reaalitalouden tarpeita. Kolmantena osa-alueena ovat toimenpiteet, joiden tarkoituksena on lisätä sääntelyn ennustettavuutta ja poistaa investointien esteitä. Tarkoituksena on tehdä Euroopasta entistä houkuttelevampi investointikohde ja näin moninkertaistaa investointiohjelman vaikutukset.

¹ Joissakin jäsenvaltioissa pudotus on ollut huomattavasti suurempi, kuten Italiassa (–25 prosenttia), Portugalissa (–36 prosenttia), Espanjassa (–38 prosenttia), Irlannissa (–39 prosenttia) ja Kreikassa (–64 prosenttia).

² Kuten EKP:n pääjohtaja Mario Draghi totesi 22. elokuuta 2014 Jackson Holessa pitämässään puheessa. Ks. <http://www.ecb.europa.eu/press/key/date/2014/html/sp140822.en.html>.

Euroopan investointiohjelman kahden ensimmäisen osa-alueen käynnistäjinä ovat komissio ja Euroopan investointipankki (EIP), jotka toimivat yhdessä strategisina kumppaneina. Molempien selkeänä tavoitteena on sidosryhmien mukaan saaminen kaikilla tasoilla. Kolmannesta osa-alueesta vastaa komissio, joka esittää sitä koskevia toimia tulevassa työohjelmassaan ja osana talouspolitiikan eurooppalaista ohjausjaksoa yhdessä EU:n muiden toimielinten ja jäsenvaltioiden kanssa.

Kuvio 1. Euroopan investointiohjelma

Investointiohjelman vaikutukset moninkertaistuvat uusien sidosryhmien mukaantulon myötä. Tällaisiin sidosryhmiin kuuluvat jäsenvaltiot, kansalliset kehityspankit, alueviranomaiset ja yksityiset sijoittajat. Kaikkia sidosryhmiä tarvitaan ohjelman toteuttamisessa. Komissio panee tyytyväisenä merkille ohjelman saaman huomion, josta ovat osoituksena viime viikkoina Euroopan ja myös laajemmin kansainvälisellä tasolla esitetyt ohjelmaa tukevat myönteiset lausunnot³.

Tavoitteena on, että nykyhetken ja vuoden 2017 lopun välisenä aikana saadaan reaalityönsä käyttöön vähintään 315 miljardia euroa uusia julkisia ja yksityisiä investointeja. Investointiohjelma täydentää jo käynnissä olevia toimenpiteitä. Sillä varmistetaan, että jokainen uusien ja nykyisten välineiden kautta käyttöön saatava julkinen euro hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti. Toimimalla nopeasti ohjelman kaikilla osa-alueilla voimme yhdessä saavuttaa paljon enemmän kuin jos toimintaa ei koordinoita ja saada reaalityönsä käyttöön jopa enemmän kuin edellä mainitut 315 miljardia euroa.

Ohjelmalla on viime kädessä seuraavat kolme toisiinsa liittyvää tavoitetta:

³ Eurooppa-neuvoston päätelmät, 23. ja 24. lokakuuta 2014, s. 8: ”Eurooppa-neuvosto tukee uuden komission aikomusta käynnistää aloite, jolla otetaan käyttöön 300 miljardin euron arvosta uusia julkisia ja yksityisiä investointeja vuosina 2015–2017” ja G20-maiden 16. marraskuuta 2014 julkaistu Brisbanen toimintasuunnitelma: ”Lisäksi Euroopan unioni ilmoitti lokakuussa merkittävästä aloitteesta, jonka tarkoituksena on julkisten ja yksityisten investointien lisääminen vuosina 2015–2017. [Nämä] paketit olisi pantava täytäntöön viipymättä”. Ks. myös alaviitteessä 2 mainittu EKP:n pääjohtajan Mario Draghin 22. elokuuta 2014 Jackson Holessa pitämä puhe.

- kääntää investointien laskusuuntaus ja auttaa luomaan työpaikkoja ja tukemaan talouden elpymistä ilman, että samalla rasitetaan jäsenvaltioiden julkista taloutta tai kasvatetaan velkaa;
- ottaa ratkaiseva askel kohti talouden pitkän aikavälin tarpeiden täyttämistä ja kilpailukyvyyn parantamista;
- vahvistaa inhimillisen pääoman, tuotantokapasiteetin, tietämyksen ja fyysisen infrastruktuurin eurooppalaista ulottuvuutta keskittymällä etenkin sisämarkkinoiden kannalta ratkaisevan tärkeisiin yhteyksiin.

Meidän on toimittava nopeasti, jotta varmistetaan, että kestäviä tuloksia saadaan pian. Euroopan parlamentti on tiiviisti mukana investointiohjelman toteuttamisessa, ja Eurooppa-neuvostoa pyydetään hyväksymään kokonaislähestymistapa kokouksessaan 18. ja 19. joulukuuta 2014.

Komissio ja EIP ovat yhteydessä sidosryhmiin kaikilla tasoilla vuoden 2015 alussa. Tiukalla seurannalla varmistetaan, että julkista riskinkantokykyä hyödynnetään tehokkaasti, että sitä hallinnoidaan moitteettomasti ja että kohdennetuilla hankkeilla saadaan aikaan uusia työpaikkoja ja talouskasvua ja että niillä parannetaan Euroopan kilpailukykyä.

2. Vähintään 315 miljardin euron lisäinvestoinnit EU:n tasolla

Ohjelman ensimmäisenä osa-alueena on vähintään 315 miljardin euron lisäinvestointien käynnistäminen seuraavien kolmen vuoden aikana. Tässä tarkastellaan ainoastaan EU:n tasolla toteutettavia toimia. Komissio kehottaa jäsenvaltioita ja muita talouden toimijoita mukaan täydentämään aloitetta. Jotta tuloksia saataisiin nopeasti, ehdotetut toimet voidaan rahoittaa nykyisestä vuosiksi 2014–2020 EU:n talousarvioita varten laaditusta monivuotisesta rahoituskehiksestä.

Tämä edellyttää, että osa EU:n talousarviovaroista suunnataan uudelleen sekä EU:n että jäsenvaltioiden tasolla. Keskeisenä tavoitteena on lisätä julkisten varojen avulla riskinkantokykyä, jotta hankkeiden toteuttajia voitaisiin kannustaa toimimaan ja jotta yksityissektoria voitaisiin houkutella rahoittamaan sellaisia toteuttamiskelpoisia investointihankkeita, jotka eivät toteutuisi ilman yksityistä rahoitusta. Näin EU:n varat voidaan käyttää parhaalla mahdollisella tavalla.

EU:n tasolla tämä toteutetaan perustamalla uusi Euroopan strategisten investointien rahasto (ESIR). Rahaston avulla on tarkoitus tarjota riskinkantotukea pitkän aikavälin investointeja varten sekä varmistaa, että pk-yrityksille ja markkina-arvoltaan keskisuurille yrityksille (mid-cap-yrityksille)⁴ on tarjolla nykyistä enemmän riskirahoitusta. Myös kansallisella tasolla voidaan saada aikaan merkittäviä tuloksia, jos Euroopan rakenne- ja investointirahastojen varat käytetään entistä strategisemmin.

Eurooppa-neuvostoa kehotetaan hyväksymään Euroopan strategisten investointien rahaston perustaminen ja sitoutumaan Euroopan rakenne- ja investointirahastojen tehokkaampaan käyttöön erityisesti siten, että rahoitusvälineiden kokonaiskäyttö kaksinkertaistetaan. Euroopan parlamentin ja neuvoston olisi EU:n lainsäätäjänä käsiteltävä Euroopan strategisten investointien rahastoa varten tarvittava

⁴ Investointiohjelmassa markkina-arvoltaan keskisuuriksi yrityksiksi katsotaan yritykset, joilla on 250–3 000 työntekijää.

lainsäädäntöehdotus ⁵ *nopeutetussa menettelyssä niin, että kyseinen säädös tulee voimaan vuoden 2015 kesäkuuhun mennessä.*

2.1. Uusi Euroopan strategisten investointien rahasto

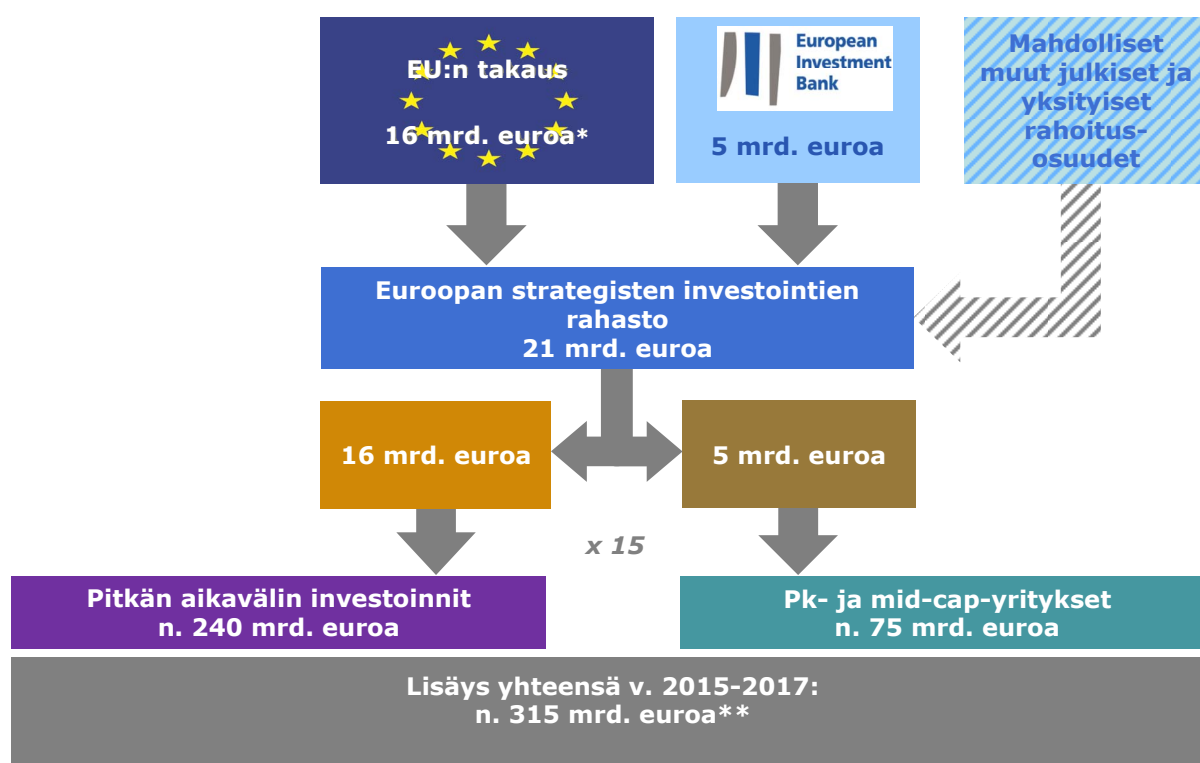
Osana investointiohjelmaa perustetaan komission ja EIP:n yhteistyönä uusi Euroopan strategisten investointien rahasto (ESIR). Näin voidaan hyödyntää EIP:n vankkaa asiantuntemusta ja sen todistettua kykyä tuottaa tuloksia (ks. kuvio 2). Rahastosta tulee osa EIP-ryhmää⁶. Tämä uusi rahasto poikkeaa nykyisistä rakenteista siinä, että sen riskiprofiili on erilainen ja se tarjoaa lisää riskinkantokykyä sellaisten hankkeiden toteuttamiseksi, jotka tuottavat keskimääräistä enemmän yhteiskunnallista ja taloudellista arvoa ja jotka täydentävät EIP:n tai EU:n ohjelmista nykyisin rahoitettavia hankkeita. Rahaston tuotevalikoimaa ei ole rajoitettu, jotta sen toiminnassa voitaisiin ottaa huomioon markkinoiden muuttuvat tarpeet.

EU:n talousarviosta myönnetään 16 miljardin euron takaus Euroopan strategisten investointien rahaston perustamista ja sen toiminnan tukemista varten. EIP sitoo rahastoon 5 miljardia euroa. Rahastolla on näin merkittävä alkupääoma, ja se voi laajentaa toimintaansa ajan mittaan. Jäsenvaltiot voivat osallistua rahaston rahoittamiseen pääoman muodossa joko suoraan tai kansallisten kehityspankkiensa tai muiden vastaavien laitosten välityksellä. Lisäksi on tärkeää huomata, että vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisessa julkisen talouden arvioinnissa komissio suhtautuu myönteisesti tällaisiin rahastoon maksettuihin kansallisiin rahoitusosuuksiin. Myös yksityiset sijoittajat voivat osallistua toimintaan rahaston tasolla.

⁵ Säädös on todennäköisesti asetus, joka annetaan SEUT-sopimuksen 172 ja 182 artiklan, 175 artiklan 3 kohdan ja mahdollisesti 173 artiklan nojalla.

⁶ Komissio ja EIP ovat yhtä mieltä siitä, että rahasto olisi perustettava EIP:n yhteyteen erityisrahastona. Näin rahasto saadaan perustettua nopeasti ja sen toiminnassa voidaan hyödyntää EIP:n nykyisten rakenteiden tarjoamaa rahoitusta ja lainanantoon ja riskinhallintaan liittyvää EIP:n asiantuntemusta.

Kuvio 2. Uusi Euroopan strategisten investointien rahasto – perustaminen (vain EU)

* 50 %:n takaus = 8 mrd. euroa Verkkojen Eurooppa -välineestä (3,3), Horisontti 2020 -ohjelmasta (2,7) ja talousarvion liikkumavarasta (2)
 ** Nettona ilman takauksena käytettyä EU:n alustavaa rahoitusosuutta: 307 mrd. euroa

EU:n takaus katetaan nykyisillä EU:n varoilla, jotka saadaan EU:n talousarviossa olevasta joustovarasta, Verkkojen Eurooppa -välineestä ja Horisontti 2020 -ohjelmasta. Rahaston ansiosta näiden käytettävissä olevien EU:n varojen reaalitalouteen kohdistuvat vaikutukset monikertaistuvat siitä, mitä niillä olisi muutoin saavutettu. Kaikkiin rahaston toteuttamiin toimiin sovelletaan valtiontukisääntöjen noudattamisen varmistamisessa käytettyjä vakiintuneita menettelyjä⁷.

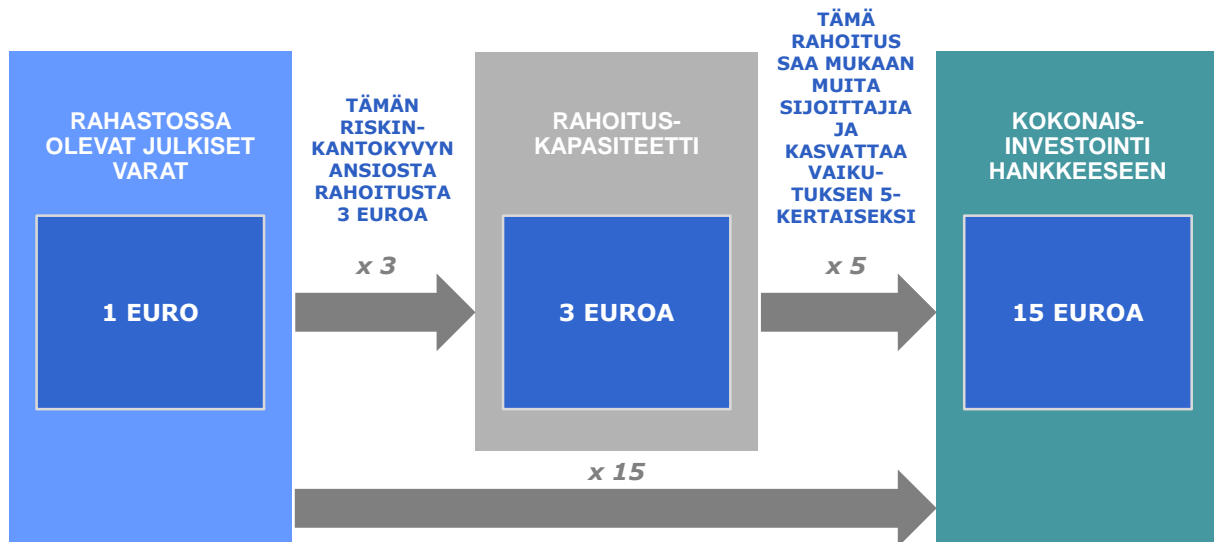
Rahaston tavoitteena on varmistaa nykyistä parempi riskinkantokyky ja lisätä etenkin yksityisistä mutta myös julkisista lähteistä peräisin olevia investointeja tietyillä aloilla, joita on kuvattu jäljempänä.

Rahastolla arvioidaan voitavan saavuttaa yhteenlaskettu kerroinvaikutus, joka on 1:15 talouden reaali-investointeina mitattuna. Tämä on mahdollista, koska rahastolla on

⁷ Jotta voitaisiin varmistaa, että tämän aloitteen mukaiset infrastruktuuri- ja hankeinvestoinnit ovat valtiontukisääntöjen mukaisia, tuettavilla hankkeilla olisi vastattava vielä täyttämättä oleviin tarpeisiin (niillä ei näin esimerkiksi saisi tukea päällekkäisten infrastruktuurien perustamista), niiden olisi houkuteltava mahdollisimman paljon yksityistä rahoitusta eivätkä ne saisi johtaa yksityisrahoitteisten hankkeiden syrjäytymiseen. Tukea saavien hankkeiden tulosten olisi yleisesti ottaen oltava kaikkien käyttäjien, myös kilpailevien operaattorien, saatavilla, tasapuolisissa, kohtuullisissa ja asianmukaisissa ehdoissa, jotta vältettäisiin niiden käyttöä haittaavien esteiden luominen. Maksimoidakseen tällaisten investointien vaikutuksen komissio laatii valtiontukien arviointia varten perusperiaatteet, jotka hankkeen on täytettävä, jotta sille voidaan myöntää tukea Euroopan strategisten investointien rahastosta. Jos hanke täyttää asetetut kriteerit ja sille myönnetään tukea rahastosta, kaikki hankkeelle myönnetty kansallinen täydentävä tuki arvioidaan käyttämällä yksinkertaistettua ja nopeutettua valtiontukien arviointimenettelyä, jossa komissio varmistaa ainoastaan sen, että julkinen tuki on oikeasuhteista (ts. ettei se johda liiallisiin korvauksiin).

lähtökohtaisesti riskinkantokykyä, jonka ansiosta se voi myöntää lisärahoitusta ja saada mukaan useampia sijoittajia, kuten kuvioista 3 käy ilmi. Käytännössä tämä tarkoittaa, että rahaston tarjoamalla yhden euron riskisuojailla voidaan saada reaalityaloudessa käyttöön keskimäärin 15 euroa investointeja, jotka eivät muutoin olisi toteutuneet. Tämä 1:15 kerroinvaikutus on varovainen keskimääräinen arvio, joka perustuu EU:n ohjelmista ja EIP:n toiminnasta saatuihin aikaisempiin kokemuksiin. Lopullinen kerroinvaikutus luonnollisesti riippuu toimenpiteiden ja kunkin hankkeen erityispiirteiden muodostamasta kokonaisuudesta.

Kuvio 3. Rahaston kerroinvaikutus (aiempiin kokemuksiin perustuva keskiarvo)

Vertailun vuoksi voidaan mainita, että EIP:n vuonna 2012 toteutetun pääomankorotuksen kerroinvaikutukseksi arvioitiin 1:18, ja tämä vaikutus on toteutumassa odotetusti. Samoin COSME-ohjelmaan kuuluvassa nykyisessä pk-yritysten lainatakausjärjestelyssä jokaista 1 miljardin euron rahoituserää kohti saadaan vähintään 20 miljardia euroa pääomaa pk-yrityksiä varten, joten järjestelyn kerroinvaikutus on 1:20.

Rahastolla on oma hallintorakenne, ja sen toimintaa johdetaan yhdessä sovittujen investointisuuntaviivojen mukaisesti. Rahaston hallintoelin varmistaa, että investointisuuntaviivoja noudatetaan ja että rahaston painopisteet ja toiminnot ovat niiden mukaisia. Riippumaton investointikomitea validoi konkreettiset hankkeet niiden kannattavuuden perusteella ja varmistaa samalla, ettei julkisella tuella suljeta pois tai syrjäytetä yksityisiä investointeja. Hankkeiden toteuttajat ja sijoittajat voivat luottaa EIP-ryhmän tarjoamaan asiantuntijatukeen ja kokemukseen. EIP-ryhmä tarjoaa rahaston käyttöön henkilöstöä hoitamaan seuraavia tehtäväalueita: hankesuunnittelu, hankejatkumon alullepano ja lainaehtoien määrittely, tekninen tuki, rahoituskapasiteetti, kassanhallinta, varojen ja velkojen hoito, takaukset, salkunhoito sekä kirjanpito ja raportointi.

Jos rahasto perustetaan nopeasti ja sille osoitetaan 21 miljardin euron alkurahoitus EU:n tasolla, sen avulla on mahdollista saada kolmen vuoden aikana käyttöön 315 miljardia euroa lisärahoitusta. Vaikutus kasvaa luonnollisesti sitä mukaa kuin jäsenvaltiot ja kansalliset kehityspankit tulevat mukaan rahaston toimintaan.

2.2. Uudesta rahastosta tuetaan pitkän aikavälin investointihankkeita

Euroopan strategisten investointien rahastosta tuetaan Euroopan kannalta merkittäviä strategisia infrastruktuuri-investointeja, jotka liittyvät etenkin laajakaista- ja energiaverkkoihin, liikenneinfrastruktuureihin erityisesti teollisuuskeskuksissa, koulutukseen, tutkimukseen ja innovaatioihin sekä uusiutuvaan energiaan ja energiatehokkuuteen. Rahaston varoja ei pitäisi etukäteen jakaa temaattisiin tai maantieteellisiin perusteisiin, jotta voitaisiin varmistaa, että hankkeet valitaan niiden paremmuuden perusteella, ja jotta voitaisiin maksimoida rahaston tuottama lisäarvo. Rahaston toiminta on joustavaa, koska eri alueilla tarvitaan erityyppisiä toimia investointien käynnistämiseksi.

Rahaston toiminta edellä mainituilla aloilla täydentää EIP:n perinteisempää toimintaa ja käynnissä olevia EU:n ohjelmia, kuten Verkkojen Eurooppa -välinettä (infrastruktuuri-investoinnit) ja Horisontti 2020 -ohjelmaa (innovointi ja T&K). Rahastolla tarjotaan hankkeille nykyistä kattavampaa riskisuojausta, millä edistetään merkittävästi yksityisiä investointeja hankkeiden riskittömämpiin osiin. Lisäksi voidaan todeta, että sillä aikaa kun rahastoa perustetaan, käytettävissä on merkittäviä rahoituslähteitä osana Verkkojen Eurooppa -välinettä ja Horisontti 2020 -ohjelmaa jo hyväksytyjä työohjelmia. Tämä rahoitus saadaan vuonna 2015 käyttöön hankkeiden rahoitusta varten.

Lisäksi EIP-ryhmä käynnistää toimia jo vuoden 2015 alkupuolella käyttämällä omia varojaan ja antaa näin investointiohjelmalle erittäin hyvän alkusysäyksen.

Euroopan strategisten investointien rahaston toiminta-alasta voidaan todeta, että rahastosta pitäisi olla mahdollista paitsi rahoittaa yksittäisiä hankkeita myös myöntää tukea yksityisten sijoittajien tai kansallisten kehityspankkien perustamille yksityisille rahastoille, kuten eurooppalaisille pitkäaikaisrahoitusrahastoille (ELTIF)⁸. Näin voidaan edelleen lisätä kerroinvaikutusta ja maksimoida vaikutukset kentällä.

Kuten kuvioista 2 käy ilmi, rahaston varoista kolme neljäsosaa on tarkoitus käyttää tällaisiin toimiin (minkä ansiosta saadaan 240 miljardin euron investoinnit).

2.3. Uusi rahasto tukee myös investointeja pk-yrityksiin ja markkina-arvoltaan keskisuuriin yrityksiin

Euroopan strategisten investointien rahastosta tuetaan lisäksi riskirahoituksen tarjoamista pk-yrityksille ja mid-cap-yrityksille kaikkialla Euroopassa.⁹ Näiden toimenpiteiden käytännön toteutus annetaan tehtäväksi Euroopan investointirahastolle (EIR, joka on osa EIP-ryhmää). Toimenpiteillä on tarkoitus tarjota edellä mainituille yrityksille lisää suoraa oman pääoman ehtoista rahoitusta ja lisävakuuksia pk-yrityslainojen korkealaatuista arvopaperistamista varten ja näin auttaa niitä kattamaan pääomavajeet. Näin saadaan samalla tehokkaasti käyntiin työpaikkojen luominen ja kasvu sekä myös nuorten työllistäminen.

⁸ COM(2013) 462 final, josta Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio käyvät parhaillaan ns. kolmikantaneuvotteluita. Voimaan tultuaan kyseinen asetus tarjoaa EU:n laajuisen yhteisen sääntelykehiksen, jonka nojalla rahastot, jotka ovat erikoistuneet pitkän aikavälin investointeihin, kuten infrastruktuurihankkeisiin tai pk-yrityksiin tehtäviin investointeihin, voivat toimia kaikkialla EU:ssa. Asetuksen tarkoituksena on helpottaa etenkin pitkän aikavälin investointeja tekevien yhteisöisijoittajien toimintaa.

⁹ Tämä tuki on riskirahoitusta koskevien komission valtiontukisuuntaviivojen mukaista ja markkinaehtoisesti hinnoiteltua.

EIR:llä on runsaasti kokemusta tämänkaltaisesta toiminnasta. Euroopan strategisten investointien rahastolla on tarkoitus lisätä EIR:n toimintaa ja näin luoda uusia kanavia, joiden kautta kansalliset kehityspankit voivat käynnistää toimintaa tällä osa-alueella. Nämä toimet toteutetaan COSME- ja Horisontti 2020 -ohjelmien yhteydessä käynnistettyjen pk-yrityksille suunnattujen toimien lisäksi. Kyseiset ohjelmat tarjoavat merkittävän rahoituslähteen jo vuonna 2015.

Kuten kuviosta 2 käy ilmi, rahaston varoista yksi neljäsosa on tarkoitus käyttää tällaisiin toimiin (minkä ansiosta saadaan 75 miljardin euron investoinnit).

2.4. Euroopan strategisten investointien rahaston ansiosta käyttöön saatavan 315 euron lisäksi Euroopan rakenne- ja investointirahastojen vaikutuksia voidaan tehostaa

Osana Euroopan rakenne- ja investointirahastoja saadaan vuosina 2014–2020 investointeja varten käyttöön yhteensä 450 miljardia euroa (630 miljardia euroa, jos huomioon otetaan kansallinen osarahoitus). On olennaisen tärkeää, että jäsenvaltiot ja alueviranomaiset maksimoivat EU:n varojen vaikutukset keskittämällä toimet avainaloille ja varmistamalla, että jokainen investoitu euro hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti.

E erityisen tehokas tapa lisätä rahastojen varoilla aikaan saatavia vaikutuksia on käyttää lainojen, pääoman ja vakuuksien muodossa olevia rahoitusvälineitä perinteisten avustusten sijaan. Tällaiset välineet ovat monille viranomaisille melko uusia, mutta ne tarjoavat runsaasti mahdollisuuksia ja niillä on saatu aikaan hyviä tuloksia. Investointiohjelman yhteydessä jäsenvaltioiden olisi sitouduttava lisäämään merkittävästi **innovatiivisten rahoitusvälineiden käyttöä** investointien kannalta keskeisillä aloilla, joihin kuuluvat mm. pk-yrityksille suunnattu tuki, energiatehokkuus, tieto- ja viestintäteknikka, liikenne sekä T&K-tuki. Näin voitaisiin vähintäänkin **yleisesti ottaen kaksinkertaistaa Euroopan rakenne- ja investointirahastojen rahoitusvälineiden käyttö** ohjelmakaudella 2014–2020¹⁰.

Yhdistämällä näiden välineiden ansiosta käyttöön saatavat varat muilta sijoittajilta ja tuensaajilta peräisin oleviin varoihin saadaan taloudessa aikaan lisäinvestointeja kerroinvaikutuksen kautta. Äskettäin käynnistetyn pk-yrityksiä koskevan aloitteen¹¹ lisäksi voidaan hyödyntää myös muita EU:n tason rahoitusvälineitä sekä heti käyttövalmiita yhdenmukaistetun mallin mukaisia välineitä, jotta hallintoviranomaisten saatavilla olevien rahoitusvälineiden käyttöä voitaisiin edistää. Komissio keskustelee kunkin jäsenvaltion kanssa käytännön toimenpiteistä ja antaa niille tarvittavaa ohjeistusta. Tulosten seuranta varten otetaan käyttöön erikseen tätä tarkoitusta varten suunniteltu seurantajärjestelmä.

Ohjelmakaudella 2014–2020 tämä uusi lähestymistapa johtaisi tilanteeseen, jossa innovatiivisiin rahoitusvälineisiin sidottujen varojen määrä olisi lähes 30 miljardia euroa.

¹⁰ Jotta tämä tavoite saavutettaisiin, jäsenvaltioille suositellaan, että ne osoittavat tietyn prosenttiosuuden kumppanuussopimusten mukaisista määrärahoista innovatiivisten rahoitusvälineiden kautta kullekin avainalalle seuraavasti: 50 prosenttia pk-yritysten tukemiseen, 20 prosenttia hiilidioksidin vähentämistoimenpiteisiin, 10 prosenttia tieto- ja viestintäteknikkaan, 10 prosenttia kestävään liikenteeseen, 5 prosenttia tutkimukseen, kehittämiseen ja innovointiin ja 5 prosenttia ympäristö- ja resurssitehokkuuteen. Käyttämällä mikrorahoitusvälineitä edullisten lainojen tarjoamiseen voitaisiin myös tukea itsenäistä ammatinharjoittamista ja yrittäjyyttä ja kehittää mikroyrityksiä.

¹¹ Pk-yrityksiä koskeva aloite on rahoitusväline, jossa on yhdistetty rakenne- ja investointirahastojen, COSME-ohjelman, Horisontti 2020 -ohjelman, EIR:n ja EIP:n resursseja. Se tarjoaa pk-yritysten rahoittamista varten kahdentyyppisiä välineitä: rahoituksen välittäjille tarkoitettuja rajaamattomia vakuuksia ja olemassa olevien lainsäädännön arvopaperistamista.

Tällä puolestaan olisi suora vipuvaikutus, jonka ansiosta investoinnit lisääntyisivät 40–70 miljardia euroa, ja tätäkin suurempi kerroinvaikutus reaalityöelouteen. Kaudella 2015–2017 saataisiin näin varovaisen arvion mukaan 20 miljardin euron arvosta lisäinvestointeja.

Lisäksi jäsenvaltiot ja alueet voivat lisätä EU:n varojen kerroinvaikutusta kasvattamalla kansallista yhteisrahoitusosuutta yli lakisääteisen vähimmäisosuuden. Koska julkisia varoja on kuitenkin niukasti, osuuden kasvattamiseen voitaisiin käyttää yksityisiä varoja, kuten eräissä jäsenvaltioissa jo tehdään.¹²

Jäsenvaltioita kehotetaan käyttämään ohjelmakauteen 2007–2013 liittyvät jäljellä olevat EU:n varat parhaalla mahdollisella tavalla ja varmistamaan, että niillä tuetaan kaikin tavoin tätä investointiohjelmaa. Komissio avustaa tässä jäsenvaltioita antamalla niille tukea ja ohjeistusta.

Koska EIP:n on tarkoitus lisätä lainanantoon samaan aikaan investointiohjelman toteutuksen kanssa, jäsenvaltioita kehotetaan tekemään yhteistyötä EIP:n kanssa käytettävissään olevien kansallisten varojen vipuvaikutuksen tehostamiseksi.

3. Investointirahoitus reaalityöelouden käyttöön

Ohjelman toisen osa-alueen tarkoituksena on toteuttaa kohdennettuja aloitteita sen varmistamiseksi, että käyttöön saatava investointien lisärahoitus täyttää reaalityöelouden tarpeet. Tämä merkitsee ylimääräisten julkisten ja yksityisten varojen ohjaamista sellaisiin kannattaviin hankkeisiin, joilla on todellista lisäarvoa Euroopan sosiaalityöelouden kannalta. Tämä koskee uutta Euroopan strategisten investointien rahastoa sekä Euroopan rakenne- ja investointirahastoja, mutta se on myös laajempi haaste koko Euroopalle.

Ohjelman toisen osa-alueen päätarkoituksena on luoda täysin uusi toimintamalli, jolla investointihankkeita yksilöidään ja valmistellaan kaikkialla Euroopassa, kehittämällä kanavia, joiden kautta yksityiset sijoittajat ja viranomaiset saavat ja hankkivat investointihankkeisiin liittyvää tietoa. Tämä tavoite liittyy kiinteästi tavoitteeseen yksilöidä 300 miljardin euron arvosta hankkeita, jotka voisivat hyötyä investointiohjelman ensimmäisen osa-alueen yhteydessä tarkastelluista lisärahoituslähteistä, mutta menee sitä huomattavasti pidemmälle.

Eurooppa-neuvostoa kehotetaan hyväksymään ehdotus EU:n tason hankejatkumon perustamisesta ja teknisen tuen tehostamisesta perustamalla ”investointineuvontakeskus”, jonka on tarkoitus aloittaa toimintansa kesäkuuhun 2015 mennessä.

3.1. EU:n tasolla perustetaan hankejatkumo

Useiden sidosryhmien suurimpana ongelmana ei ole rahoituksen puute, vaan oletettu kannattavien hankkeiden puute. Investointityöryhmän alustava työ (jota komissio ja EIP tekevät yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ja josta on tarkoitus julkaista kertomus ennen vuoden loppua) kuitenkin osoittaa, että EU:n tasolla on runsaasti mahdollisesti kannattavia investointivalmiita hankkeita. Tästä huolimatta yksityiset sijoittajat eivät useinkaan tiedä näiden hankkeiden tarjoamista mahdollisuuksista ja ovat usein myös haluttomia investoimaan

¹² Tässä on arvioitu, että ohjelmakaudella 2014–2020 voitaisiin saada käyttöön 26 miljardia euroa uutta investointirahoitusta ilman, että tämä haittaa parhaillaan käynnissä olevaa rahastojen ohjelmasuunnittelua. Tämä summa saadaan rahoitusvälineiden käytön kaksinkertaistamisen lisäksi eikä sitä ole otettu huomioon liitteessä 1.

yksin hankkeille tyypillisen monimutkaisuuden ja riskien asianmukaiseksi arvioimiseksi tarvittavan tiedon puutteen vuoksi. Tämä pätee erityisesti laajamittaisiin ja pitkäaikaisiin infrastruktuurialan investointihankkeisiin.

Investointien toteuttamiseksi tarvitaan riippumattomia ja läpinäkyviä arvioita, joiden avulla voidaan selvittää, onko hanke taloudellisesti kannattava ja etenkin täyttääkö se kaikki asiaa koskevat sääntelylliset ja hallinnolliset vaatimukset. Suurempi läpinäkyvyys ja parempi riskitietous auttavat houkuttelemaan ja toteuttamaan yksityisiä investointeja.

Investointityöryhmä seuloa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa ensimmäisiä sellaisia mahdollisesti kannattavia hankkeita, joilla on Euroopan laajuista merkitystä. Komissio katsoo, että tätä työtä olisi jatkettava pysyvämmältä pohjalta EU:n tasolla, jotta voitaisiin tunnistaa ja ottaa käyttöön tällaisia keskeisiä investointihankkeita sekä tiedottaa sijoittajille säännöllisesti hankkeiden valmiusasteesta. Kansallisista kehityspankeista voisi olla paljonkin hyötyä tässä työssä.

Tässä yhteydessä voitaisiin luoda sellaisten investointikelpoisten hankkeiden jatkumo, joilla on Euroopan laajuista merkitystä.¹³ Hankeluettelo olisi dynaaminen, ja se perustuisi yksinkertaisiin ja yleisesti hyväksytyihin taloudellisiin kriteereihin. Hankkeita lisättäisiin jatkuvasti luetteloon ja niitä poistettaisiin siitä ajan mittaan. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että jokaista tässä luettelossa olevaa hanketta pitäisi rahoittaa tai että sitä rahoitettaisiin investointiohjelman tai uuden rahaston puitteissa, mutta luettelon avulla julkisten ja yksityisten sijoittajien saatavilla olisi asianmukaista ja läpinäkyvää tietoa. Luettelo arvioituista ja arvioimattomista hankkeista olisi asetettava julkisesti saataville verkkosivustolla, joka puolestaan voitaisiin yhdistää vastaaviin kansallisen ja alueellisen tason luetteloihin.

Tämä työ voisi ajan mittaan johtaa sellaisten toteuttamiskelpoisten investointihankkeiden eurooppalaiseen sertifiointijärjestelmään, jotka täyttävät tietyt kriteerit. EIP ja kansalliset kehityspankit voisivat myöhemmin käyttää sertifiointia yksityisten sijoittajien houkuttelemiseksi. Tästä voisi olla hyötyä, jotta eurooppalaisille investointihankkeille voidaan antaa selkeä ”uskottavuusleima”. Tämä vastaa myös G20:n puitteissa maailmanlaajuisesti toteutettavia toimia parhaiden käytäntöjen jakamiseksi investointihankkeita varten.

3.2. Keskitetty investointineuvontakeskus perustetaan asiantuntija-avun yhdistämiseksi ja teknisen tuen lisäämiseksi kaikilla tasoilla

Monet hankkeet ja hankkeiden toteuttajat Euroopassa etsivät edelleen omiin tarpeisiinsa parhaiten sopivia rahoituslähteitä. Lisäksi tarvitaan ohjeistusta sääntelyn vaatimusten täyttämistä. Investointiohjelman ensisijaisena tavoitteena on antaa tehostettua tukea hankkeiden suunnitteluun EU:ssa hyödyntämällä komission, EIP:n, kansallisten kehityspankkien sekä Euroopan rakenne- ja investointirahastojen hallintoviranomaisten asiantuntemusta.

¹³ Lokakuun 23.–24. päivänä 2014 kokoontunut Eurooppa-neuvosto ”pani tyytyväisenä merkille komission ja Euroopan investointipankin johtaman erityistyöryhmän perustamisen. Työryhmän on tarkoitus määritellä konkreettisia toimia investointien lisäämiseksi, muun muassa joukko lyhyen ja keskipitkän aikavälin toteuttamiskelpoisia, Euroopan kannalta merkittäviä hankkeita”.

Tähän sisältyy tekninen tuki hankkeiden suunnittelua varten, innovatiivisten rahoitusvälineiden käyttö kansallisella ja Euroopan tasolla sekä julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet. Tätä varten perustetaan keskitetty neuvontapiste, johon ohjataan kaikki teknistä tukea koskevat kysymykset. Neuvontapiste perustetaan ”investointineuvontakeskuksena” kolmea kohderyhmää varten: hankkeiden toteuttajat, sijoittajat ja julkiset hallintoviranomaiset. Neuvontakeskus antaa ohjeita sijoittajalle siitä, mikä olisi tämän kannalta asianmukaisin neuvontatukipiste: EIP-ryhmä, kansallinen kehityspankki tai muu kansainvälinen rahoituslaitos.

Uusi neuvontakeskus hyödyntäisi jo olemassa olevia, hyvin toimivia välineitä, kuten JASPERS-ohjelmaa, jota parannetaan ja laajennetaan, ja innovatiivisten rahoitusvälineiden käytön uutta neuvoa-antavaa foorumia (Fi-Compass). EIP-ryhmä kehittää neuvontakeskusta tiiviissä yhteistyössä kansallisten kehityspankkien ja muiden eri puolilla Eurooppaa toimivien vastaavanlaisten yhteisöjen kanssa, ja se tarjoaa näille tahoille mahdollisuuden verkostossa tehtävän yhteistyöhön lisäämiseen.

3.3. Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa Euroopan, kansallisella ja alueellisella tasolla

Komissio ja EIP tekevät kansallisten ja alueellisten viranomaisten tuella yhteistyötä sijoittajien, hankkeiden toteuttajien ja institutionaalisten sidosryhmien kanssa helpottaakseen keskeisiä investointihankkeita ja varmistakseen, että oikeat hankkeet saavat rahoitusta asianmukaisista lähteistä. Yhdessä EIP:n kanssa järjestetään kansallisella, kansainvälisellä ja alueellisella tasolla myös ”Investoinnit Eurooppaan” -seminaareja erityisiin haasteisiin vastaamiseksi. Näillä toimilla on etenkin tarkoitus houkuttaa yksityisiä ja julkisia hankkeiden toteuttajia ja yksityisiä sijoittajia, tiedottaa EU:n rahoitusvälineistä ja Euroopan strategisten investointien rahaston tarjoamasta lisäriskinkantokyvystä sekä maksimoida kansallisten ja EU:n ohjelmien välinen synergia.

4. Investointiympäristön kehittäminen

Ohjelman kolmannen osa-alueen tarkoituksena on parantaa sääntelyn ennustettavuutta, poistaa investointien esteet Euroopassa ja lujittaa sisämarkkinoita edelleen luomalla parhaat mahdolliset olosuhteet investoinneille Euroopassa. Sisämarkkinat ovat merkittävän Euroopassa toteutettu rakenneuudistus.

Kansallisella tasolla voidaan tehdä paljon. Komissio ohjaa ja seuraa edistymistä yhdessä muiden EU:n toimielinten kanssa osana talouspolitiikan eurooppalaista ohjausjaksoa. EU:n tasolla komissio esittää piakkoin ensisijaiset aloitteensa vuoden 2015 työohjelmassaan, ja ensimmäiset toimet on tarkoitus käynnistää tulevina viikkoina.

Eurooppa-neuvostoa kehotetaan hyväksymään kokonaislähestymistapa, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston olisi EU:n lainsäätäjän asemassa varmistettava, että investointien sääntely-ympäristön parantamiseksi tarvittavat tulevat lainsäädäntöaloitteet hyväksytään ripeästi.

4.1. Yksinkertaisempi, parempi ja ennustettavampi sääntely kaikilla tasoilla

On ratkaisevan tärkeää, että yrityksillä on kaikkialla sisämarkkinoilla parhaat mahdolliset toimintaedellytykset, jotta investointien koko potentiaali voitaisiin hyödyntää Euroopassa.

Sekä kansallisen että Euroopan tason sääntelyjärjestelmän on oltava yksinkertainen, selkeä, ennustettava ja vakaa investointeihin kannustamiseksi pidemmällä aikavälillä. Hallinnollisten rasitteiden vähentämiseksi ja sääntelyn yksinkertaistamiseksi toteutettavat toimet ovat unionin ja jäsenvaltioiden huomattavista pyrkimyksistä huolimatta edelleen hitaita ja epätasaisia. Tämä on erityinen ongelma pk-yrityksille, jotka muodostavat työpaikkojen luojina Euroopan talouden perustan. Kasvuedellytysten parantaminen on tämän vuoksi olennaisen tärkeää, jotta varmistetaan, että investointihankkeet voivat menestyä ja että varoja, jotka käytetään ohjelman puitteissa – ja myös laajemmin – strategiaan investointeihin, hyödynnetään tehokkaasti.

Jäsenvaltiot ja EU:n toimielimet vastaavat yhdessä sääntelyn parantamisesta. Kyse ei ole sääntelyn purkamisesta vaan älykkästä sääntelystä, josta on hyötyä niin kansalaisille kuin yrityksillekin. Tähän liittyy tarpeettoman sääntelyn vähentäminen ja liiketoiminnan edellytysten parantaminen erityisesti pk-yritysten osalta sen varmistamiseksi, että tarpeellinen sääntely on yksinkertaista, selkeää ja tarkoituksenmukaista. Samalla olisi parannettava kansallisten menojen vaikuttavuutta, verojärjestelmien tehokkuutta ja julkisen hallinnon laatua kaikilla tasoilla. Jäsenvaltiot vastaavat myös EU:n lainsäädännön oikea-aikaisesta ja täysimääräisestä soveltamisesta. Niiden on varmistettava, että täytäntöönpanotoimenpiteet ovat mahdollisimman yksinkertaisia, selkeitä ja keveitä, jotta vältetään turhia rasitteita aiheuttava ylisääntely, kun jäsenvaltiot saattavat EU:n lainsäädäntöä osaksi kansallista lainsäädäntöään.

Komissio on ottanut sääntelyn parantamisen yhdeksi toimikautensa tärkeimmistä tavoitteista. Tämä otetaan jo huomioon komission vuoden 2015 työohjelmassa. Komissio kehittää sääntelyn parantamiseksi noudattamaansa kokonaislähestymistapaa edelleen vuonna 2015 ja tehostaa siihen liittyvää toimintaa. Sääntelyllä olisi poistettava kasvun esteitä, tarjottava uusia mahdollisuuksia, vähennettävä kustannuksia mahdollisimman paljon ja taattava sosiaalinen ja ympäristökestävyys. Komissio aikoo etenkin tehostaa sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaan ohjelmaan (REFIT) sisältyviä toimiaan ja tehdä yhteistyötä EU:n lainsäätäjän kanssa varmistaa, että kaikki ehdotetut lainsäädännön yksinkertaistamistoimet toteutetaan käytännössä.

4.2. Pitkän aikavälin rahoituksen uudet lähteet, mukaan lukien kehitys kohti pääomamarkkinaunionia

EU:n varainhoitoasetuksen viimeaikaiset uudistukset ja pankkiunionin toteuttaminen auttavat kehittämään läpinäkyvän, turvallisen, vastuullisen ja kestävä rahoitusalan, millä tuetaan vakautta ja luottamusta. Investoinnit ovat kuitenkin edelleen hyvin riippuvaisia pankkien välitystoiminnasta, ja pitkän aikavälin infrastruktuurirahoitusta on edelleen vähän. Lisäksi monilla pk-yrityksillä on yhä rajalliset mahdollisuudet hankkia rahoitusta, eikä pääomien vapaa liikkuvuus vielä toteudu täydellisesti.

Pääomamarkkinaunionin luominen vähentää ajan mittaan EU:n rahoitusmarkkinoiden hajanaisuutta. Sen avulla voidaan myös monipuolistaa pk-yrityksille ja pitkän aikavälin hankkeille suunnattua rahoitustarjontaa täydentämällä pankkirahoitusta syvemmällä ja pidemmällä kehityksellä pääomamarkkinoilla. Aidosti yhtenäiset pääomamarkkinat auttavat vähentämään muun talouden rahoituskustannuksia. Pääomamarkkinaunioni on siksi tärkeä keskipitkän ja pitkän aikavälin osa investointiohjelmaa.

Vuoden 2015 alussa järjestettävä laaja kuuleminen auttaa kehittämään niitä keskeisiä toiminta-alueita, joiden tarkoituksena on poistaa esteet investointien rahoitukselta ja kehitykseltä kohti pääomamarkkinaunionia, ja asettamaan ne tärkeysjärjestykseen.

Tärkeimpiä lyhyen aikavälin toimia ovat muun muassa seuraavat:

- Ehdotetun **eurooppalaisia pitkäaikaissijoitusrahastoja koskevan asetuksen** hyväksyminen ennen vuoden 2014 loppua. Tavoitteena on, että eurooppalaiset pitkäaikaissijoitusrahastot olisivat käytössä vuoden 2015 puoliväliin mennessä hyödyllisinä välineinä hankkeisiin tehtäviä pitkän aikavälin investointeja varten. Eurooppalaiset pitkäaikaissijoitusrahastot voivat myös toimia täydentävänä välineenä julkisten tai yksityisten investointien tekemiseksi muuhun talouteen.
- **Korkealaatuisten arvopaperistamismarkkinoiden**¹⁴ elvyttäminen toistamatta ennen finanssikriisiä tehtyjä virheitä. Komissio aikoo pohtia parhaita tapoja esittää perusteet yksinkertaista, läpinäkyvää ja johdonmukaista arvopaperistamista varten, käyttäen perustana vakuutus- ja pankkialalla viime aikoina toteutettuja toimenpiteitä ja tämän alan kansainvälistä yhteistyötä. Tämän omaisuusluokan elvyttäminen auttaa luomaan syvät ja likvidit jälkimarkkinat, laajentamaan sijoittajakuntaa ja parantaa rahoituksen kohdentamista sinne, missä sitä kipeimmin tarvitaan.
- Tarkastellaan, miten voidaan ratkaista **pk-yrityksiä koskevien luottotietojen standardoinnin** puute tällä alalla jo aloitetun työn pohjalta sekä parantaa tiedottamista infrastruktuurihankkeiden suunnittelusta sekä niiden luottotiedoista.
- Tutkitaan yksityisen sektorin kanssa, miten **suunnattua antia koskevat järjestelmät**, jotka ovat menestyneet hyvin joillain eurooppalaisilla markkinoilla, voidaan parhaiten toteuttaa laajemmin koko EU:ssa yhtä onnistuneesti.
- Tarkistetaan voimassa olevia toimenpiteitä, kuten **esitedirektiiviä**, pk-yritysten hallinnollisen taakan keventämiseksi, jolloin ne voivat helpommin täyttää listautumisvelvoitteensa.

4.3. Tasapuolisten toimintaedellytysten vahvistaminen ja investointien esteiden poistaminen sisämarkkinoilla

Tarvitaan määrätietoisia toimia, jotta sisämarkkinoita voitaisiin hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti ja jotta niistä saataisiin tehokas ponnahduslauta yritysten investoinneille. Vaikka jotkin toimenpiteet voivat olla pitkäaikaisempia kuin toiset, työpaikkojen, kasvun ja investointien perusedellytysten parantaminen on olennainen osa tätä ohjelmaa. Erityisen tärkeitä lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä ovat muun muassa seuraavat osa-alueet:

- **Energia- ja liikennesektorit** ovat sisämarkkinoiden tärkeitä ulottuvuuksia, ja siksi viimeaikaisten uudistusten täytäntöönpanoa on nopeutettava. Euroopan energiaunioni on keskeinen tekijä tässä yhteydessä. Kolmannen energiapaketin täysimääräinen täytäntöönpano on varmistettava. Energian rajatylittävää kauppaa koskevat säännöt ovat edelleen erittäin hajanaiset. Markkinoita vääristävä hintasääntely jatkuu edelleen joissakin jäsenvaltioissa, ja se on pyrittävä poistamaan. Komissio ryhtyy myös

¹⁴ Arvopaperistaminen on usein pankkien käyttämä rahoituskäytäntö, joka muodostuu erityyppisten sopimusperusteisten velkojen, esimerkiksi asuntolainojen, yhdistämisestä ja uudelleen paketoimisesta. Sitä voidaan käyttää omaisuserien rahoittamiseen tai keinona siirtää ja hajauttaa riskejä.

tarvittaviin jatkotoimiin vuoden 2030 ilmasto- ja energiapolitiikan puitteita koskevien viimeaikaisten päätösten johdosta.

- Lisäksi on toteutettava nopeasti rakenneuudistuksia, jotta voidaan poistaa **liikenneinfrastruktuuriin ja -järjestelmiin** tehtäviä investointeja haittaavat esteet, erityisesti kun on kyse rajatylittävistä investoinneista. Jotta sisämarkkinoista saadaan täysi hyöty, on varmistettava, että yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan tavoitteet saavutetaan ja että neljäs rautatiepaketti hyväksytään ja pannaan täytäntöön nopeasti.
- Euroopan on kehitettävä todelliset **digitaaliset sisämarkkinat**. Tätä varten tarvitaan muun muassa nopeita ja kauaskantoisia lainsäädäntötoimia tietosuojan ja televiestinnän sääntelyn aloilla sekä sähköisiin ja digitaalisiin ostoihin sovellettavien tekijänoikeus- ja kuluttajansuojasääntöjen uudistamista ja yksinkertaistamista. Digitaalisilla sisämarkkinoilla on tarkoitus varmistaa verkkokaupan luotettavuus ja turvallisuus, erilaisten teknisten ratkaisujen yhteentoimivuus ja digitaalisten resurssien ja infrastruktuurien käyttöön saaminen (erityisesti taajuuksien myöntämispolitiikka). Sisämarkkinoiden olisi oltava avoimet uusille liiketoimintamalleille, mutta samalla olisi varmistettava, että keskeiset yleisen edun mukaiset tavoitteet saavutetaan. Kuluttajille olisi annettava esteetön pääsy verkkosisältöön ja -palveluihin kaikkialla Euroopassa ilman heidän kansalaisuutensa tai asuinpaikkaansa perustuvaa syrjintää.
- **Palvelu- ja tuotemarkkinat** ovat yhä enemmän sidoksissa toisiinsa. Uudistuksia on lisättävä suhteettomien oikeudellista muotoa, osakepääoman omistamista ja auktorisointia koskevien vaatimusten lieventämiseksi ja vastavuoroisen tunnustamisen parantamiseksi erityisesti niillä aloilla ja ammateissa, jotka tarjoavat paljon mahdollisuuksia rajatylittävään kauppaan. Julkisia hankintoja koskevien sääntöjen tehokas täytäntöönpano olisi varmistettava ja sähköisten hankintavälineiden käyttöä edistettävä kaikilla tasoilla.
- **Tutkimusta ja innovointia** olisi tuettava, jotta EU:n kilpailukyky hyötyisi tietämyksen siirtoon liittyvien esteiden poistamisesta, tieteellisen tutkimuksen avoimesta saatavuudesta ja tutkijoiden liikkuvuuden lisäämisestä.
- Yhteistyö **kansainvälisten kumppanien** kanssa auttaa edistämään avoimia investointivirtoja. Eurooppalaisten yritysten kansainvälistyminen lisää niiden kilpailukykyä. EU:n ulkopuolisissa maissa olevat sijoittajat voivat olla merkittävässä asemassa Euroopan talouden tukemisessa.

5. Seuraavat vaiheet

Tämä investointiohjelma ei ole kertaluonteinen toimenpide, vaan se on investointialoite, joka toteutetaan tulevien kolmen vuoden aikana. Se muuttaa perusteellisesti julkista politiikkaa ja rahoitusvälineitä, jotka ovat perustana Euroopassa tehtäville investoinneille, ja sen tavoitteena on mahdollisimman suuren taloudellisen ja yhteiskunnallisen tuoton saaminen jokaisesta käytetystä eurosta.

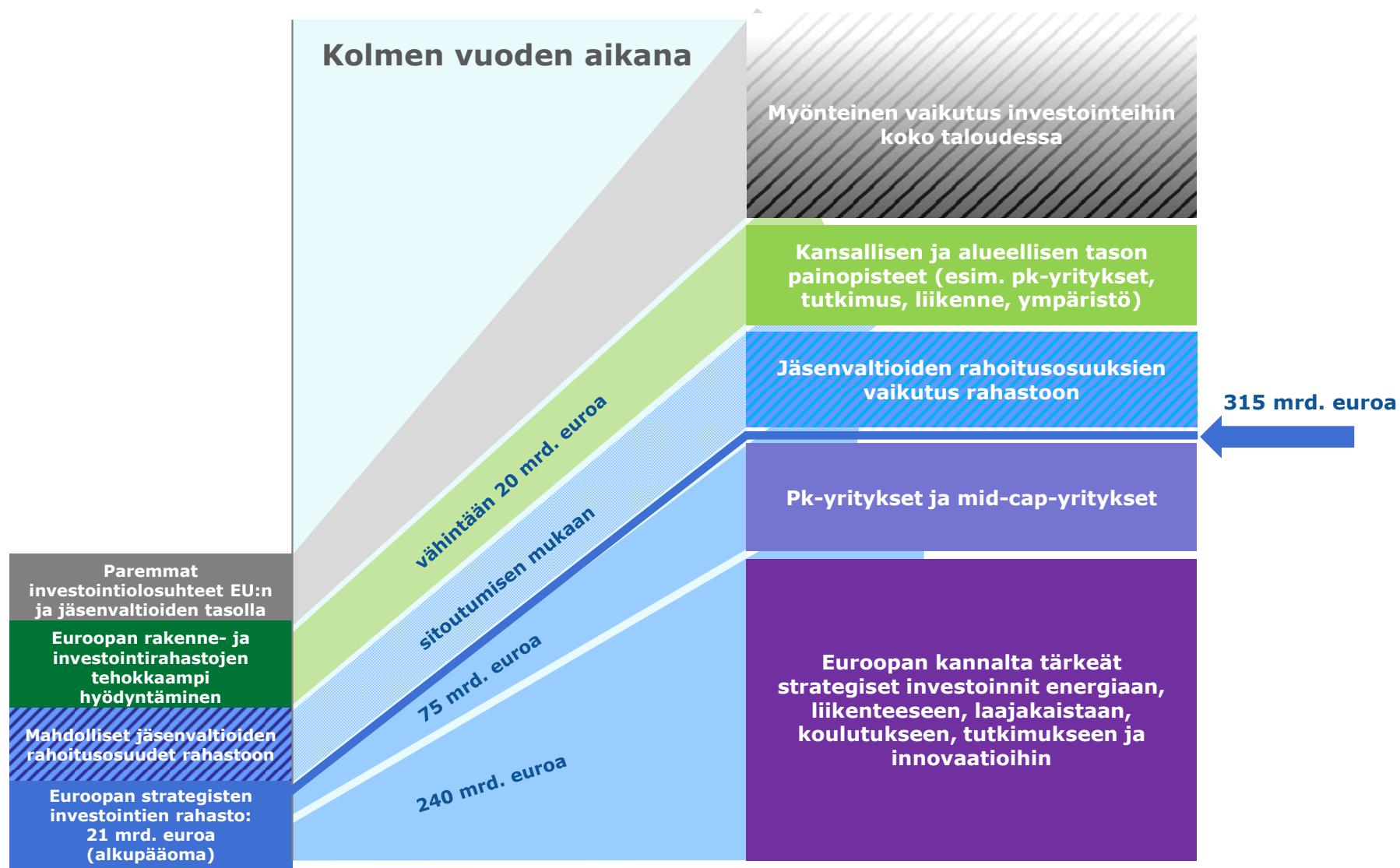
Nyt esitetty ohjelma on ensimmäinen askel uuteen suuntaan. Jäsenvaltioita pyydetään osallistumaan tähän aloitteeseen esimerkiksi antamalla lisärahoitusta Euroopan strategisten investointien rahastolle ja siten tehostamaan ohjelman vaikutusta reaalityöelämään. Toimet on käynnistettävä nopeasti ja tehokkaasti kaikilla tasoilla, jotta konkreettisia tuloksia saataisiin jo vuonna 2015.

Komissio kehottaa 18.–19. joulukuuta 2014 kokoontuvaa Eurooppa-neuvostoa hyväksymään investointiohjelman kaikkine osa-alueineen. Se kehottaa lisäksi, että EU:n lainsäätävä, eli Euroopan parlamentti ja neuvosto, käsittelee tarvittavan lainsäädännön nopeutetussa menettelyssä, jotta Euroopan strategisten investointien rahasto voisi aloittaa toimintansa vuoden 2015 kesäkuuhun mennessä, ja että se toteuttaa viipymättä jatkotoimia investointiohjelman muiden näkökohtien osalta.

Edistymisen säännöllisellä tarkastelulla Euroopan parlamentissa, valtion- ja hallitusten päämiesten kokouksissa, asiaankuuluvissa neuvoston kokoonpanoissa ja yhdessä Euroopan talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean kanssa varmistetaan poliittinen sitoutuminen, joka on välttämätöntä, jotta näillä aloitteilla saataisiin aikaan tuloksia. Komissio ja EIP lähestyvät keskeisiä sidosryhmiä kansallisella ja alueellisella tasolla jatkotoimien toteuttamiseksi, jotta voidaan keskustella ja kehittää yksilöllisiä ratkaisuja.

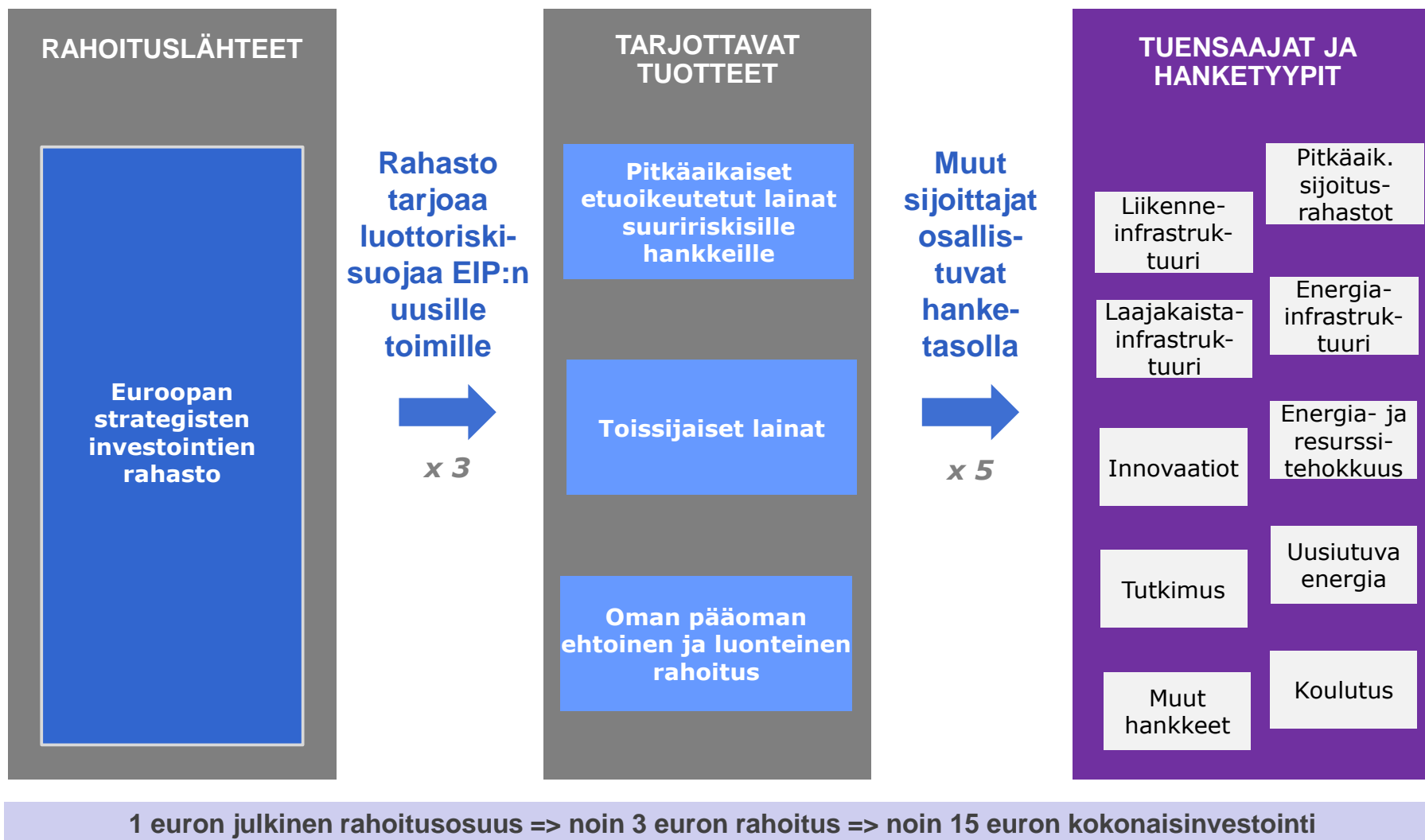
Ohjelma perustuu olettamukseen, että monivuotiseen rahoituskehykseen eikä EIP:n pääomaan tehdä muutoksia tässä vaiheessa. Saavutetusta edistyksestä riippuen uusia toimia harkitaan vuoden 2016 puoliväliin mennessä, joka on myös monivuotisen rahoituskehysten väliarvioinnin valmistelun määräaika.

LIITE 1. MITKÄ OVAT INVESTOINTIOHJELMAN TODENNÄKÖISET VAIKUTUKSET?

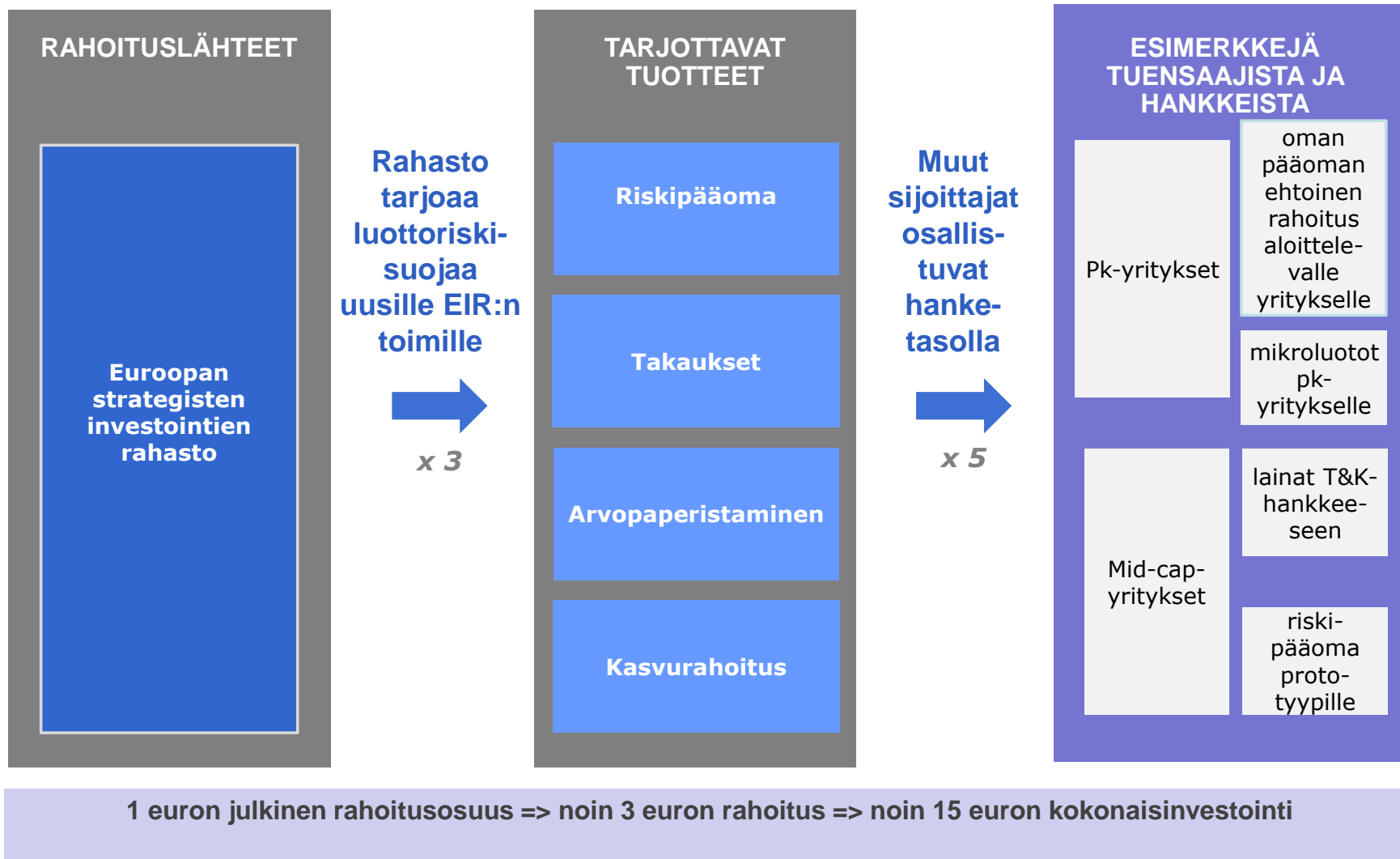
LIITE 2. MITEN UUSI RAHASTO TOIMII PITKÄN AIKAVÄLIN INVESTOINTIEN TAPAUKSESSA?

EIP = Euroopan investointipankki

LIITE 3. MITEN UUDELLA RAHASTOLLA TUETAAN PK-YRITYKSIÄ JA MID-CAP-YRITYKSIÄ?

EIR = Euroopan investointirahasto

LIITE 4. AIKATAULU JA VÄLITAVOITTEET

joulukuu 2014 / tammikuu 2015

- Eurooppa-neuvosto ja Euroopan parlamentti hyväksyvät Euroopan investointiohjelman ja päätöksen Euroopan strategisten investointien rahaston perustamisesta ja sopivat kiirehtivänsä tarvittavien säädösehdotusten hyväksymistä.
- Komissio esittää asiaa koskevan asetusehdotuksen tammikuussa 2015.
- Euroopan parlamentti ja neuvosto pyrkivät varmistamaan asetuksen voimaantulon kesäkuuhun 2015 mennessä.
- Euroopan investointipankkiryhmä käynnistää toimet käyttäen omia resurssejaan.
- Jäsenvaltioiden olisi ohjelmasuunnittelussaan maksimoitava Euroopan rakenne- ja investointirahastojen vipuvaikutus.
- Hankkeiden määrittämistä EU:n tasolla nopeutetaan komission ja EIP:n työryhmän raportin pohjalta.
- EIP ja keskeiset sidosryhmät ryhtyvät perustamaan investointineuvontakeskusta.

vuoden 2015 puoliväliin mennessä

- Uusi Euroopan strategisten investointien rahasto on toimintavalmis.
- Euroopan rakenne- ja investointirahastot tuottavat tuloksia yhdessä EU:n ohjelmien kanssa.
- EU:n tasolla on toteutettu läpinäkyvä hankejatkuo, jota kehitetään ajan myötä edelleen.
- Uusi investointineuvontakeskus on toimintavalmis.
- Seurantatoimet keskeisten sidosryhmien kanssa on aloitettu EU:n, jäsenvaltioiden ja alueiden tasolla.
- Investointiohjelman etenemistä voidaan seurata reaaliajassa erityisellä verkkosivustolla.

vuoden 2016 puoliväliin mennessä

- Edistymistä tarkastellaan mm. valtion- ja hallitusten päämiesten tasolla.
- Lisävaihtoehtoja voidaan harkita jo ennen monivuotisen rahoituskehityksen puolivälisarviointia.